

P. SAINATH

Journalist

प्रति,

श्री. उद्धव ठाकरे,

मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य

२२ सप्टेंबर, २०२०

प्रिय मुख्यमंत्री महोदय,

मी आपल्याला या पत्राद्वारे शेतकरी, मजूर आणि महाराष्ट्राच्या सर्व जनतेसाठी अतिशय घातक ठरतील अशा दोन घडामोडींविषयी एक कळकळीचे निवेदन करत आहे आणि तेही बऱ्यापैकी चिंतित होऊन.

माझी तुम्हाला विनंती आहे की संसदेत नुकतीच जी तीन विधेयके रेटून पारित करण्यात आली - कृषी हा राज्याचा विषय असूनही - त्यांना आपण विरोध करावा. कारण या विधेयकांद्वारे देशाच्या संघराज्य प्रणालीलाच धोका निर्माण झाला आहे. ही विधेयके महाराष्ट्रातील शेतकऱ्यांच्या मुळावर उठणार आहेत. गेली दोन दशके ते तसेही शेतीवरच्या अरिष्टाने गांजलेले आहेत. याचा परिणाम म्हणजे कर्जबाजारीपणाचे संकट गहिरे होईल, शेतकऱ्यांच्या मालाला भाव मिळणार नाही आणि मजुरीदेखील घटणार आहे.

माझी एक सूचना आहे. राज्य सरकारने पाठिंबा देऊन ती अंमलात आणावी: पंतप्रधान मोदींनी वारंवार आणि जोरकसपणे पुढील गोष्टी मांडल्या आहेत. अ) किमान हमीभावाला धक्का लागणार नाही आणि ब) २०२२ पर्यंत शेतकऱ्यांचे उत्पन्न दुप्पट होईल याकडे ते जातीने लक्ष देतील.

असे असेल तर मग या दोन्हीची शाश्वती देणारे साधे सरळ पाच परिच्छेदांचे एक विधेयक संसदेत का मांडू नये? असे विधेयक प्रत्येक पक्ष आणि खासदार निश्चितच उचलून धरेल.

आपण एक असे विधेयक आणावे, ज्यात नमूद असेल की किमान हमीभाव (स्वामीनाथन यांच्या सूत्रप्रमाणे - जो लागू करण्याचे वचन भाजपने २०१४ साली दिले होते) मिळण्याची हमी असेल - आणि कोणताही बडा व्यापारी, कंपनी किंवा इतर 'नव ग्राहक' हमीभावाहून कमी किंमतीत शेतकऱ्यांचा माल घेऊ शकणार नाहीत दुसरा मुद्दा: **शेतमालाच्या खरेदीची हमी** जेणेकरून हमीभाव म्हणजे केवळ थट्टा असणार नाही. अखेरीस: शेतकरी आणि शेतमजुरांच्या डोक्यावरचे कर्ज रद्द करा. शेतकरी जोपर्यंत कर्जाच्या बोजाखाली दबलेले असतील तोपर्यंत त्यांचे उत्पन्न - २०२२ सोडा, २०३२ आले तरी - दुप्पट होणे शक्य नाही.

अशा मोजक्या, स्पष्ट मुद्द्यांमध्ये मांडलेल्या विधेयकाला कोणता पक्ष विरोध करेल? असे विधेयक एकमताने मंजूर होईल. आणि पंतप्रधानांनाही संसदेतली टीका-टिप्पणी चिरडून टाकावी लागणार नाही - कारण विरोधच नसेल.

राज्य सरकारला माझे आणखी एक निवेदन आहे: केंद्र सरकार बँक ऑफ महाराष्ट्रचे खाजगीकरण करण्याचा घाट घालत असल्याच्या अफवा दिवसेंदिवस जास्तच ऐकू यायला लागल्या आहेत. नफ्यात चालत असलेली ही बँक लोकांचे संचित आहे असे म्हटले तर वावगे ठरणार नाही. बँकिंग क्षेत्रात अग्रणी असणारी ही बँक शेतकरी, कष्टकरी, निवृत्त कर्मचारी, पेन्शनधारक, शिक्षक-नर्ससारखे सरकारी कर्मचारी या सगळ्यांना सेवा पुरवते. खाजगीकरण झाले तर अर्थातच हे सगळेच त्यांच्या स्वतःच्या बँकेच्या सेवांचा लाभ घेऊ शकणार नाहीत. विजय मल्ल्यासारख्या धनदांडग्यांनी लुटल्यानंतरही ही बँक परत एकदा नफ्यात आली आहे.

मुख्यमंत्री महोदय, मी तुम्हाला विनंती करतो की विविध प्रकारे महाराष्ट्राच्या जनतेच्या मालकीच्या या बँकेला धक्का लावण्याच्या प्रयत्नांनाही आपण विरोध करावा.

सर्वोत्तम शुभेच्छांसह,

पी. साईनाथ